

– Sårbart havområde

BERGEN: Havforskningsinstituttet melder at området utenfor Senja er svært sårbart. – Dersom det ikke kan garanteres at en ulykke ikke vil skje, sier vi nei til oljeboring, sier forsker.

Havforskningsinstituttet (IMR) har tidligere i år levert en 200-siders rapport på oppdrag fra fiskeri- og kystdepartementet, kalt «KILO-rapporten», om en eventuell oljevirkningsomhets påvirkning på havmiljøet utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja.

– Hovedkonklusjonen er at dette er nøkkelområdet for egg, larve og yngel for de fleste av våre viktigste fiskearter, og dermed et svært sårbart område med enorm betydning, sier marinbiolog ved IMR, Svein Sundby.

Alvorlige konsekvenser

Rapporten skal tjene som kunnskapsgrunnlag for regjeringen når de skal ta en beslutning om eventuell oljeutvinning i områdene.

I rapporten står blant annet: «Konsentrasjonen av fiskeplankton i Lofoten, Vesterålen og kysten av Sør-Troms er enestående på norsk kontinentalsokkel. Ingen andre steder har en så fullstendig dominerende rolle for de tidlige stadiene for fiskerieressursene i Barentshavet og Norskehavet.»

– Yngel driver igjennom der i en kort periode av året, og i akkurat den delen av havet som vil være mest påvirket av oljevirkning, forklarer Sundby, og fortsetter:

– Det er altså konsentrert både i tid og rom, og derfor særlig sårbart. Dette er av de mest sårbare havområdene i verden.

Andre steder er yngelen spredt både over større områder og større perioder av året, forteller han.

– En ulykke utenfor Lofoten, Vesterålen eller Senja mellom mars og august kan dermed ta knekken på et helt årskull, noe som er mye mindre sannsynlig andre steder.

Det daglige drypp

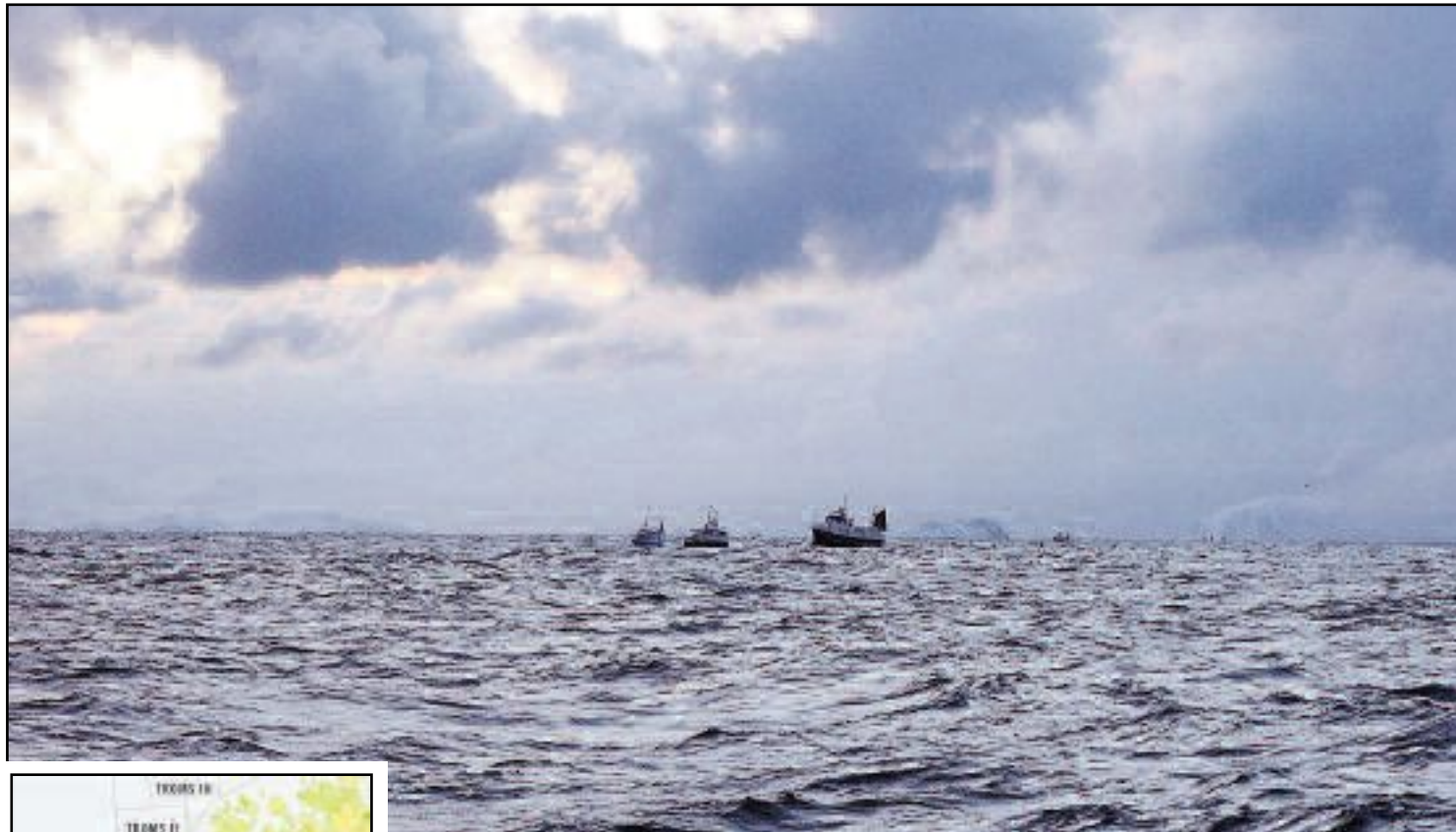
– Det virker som IMRs anbefaling er ganske klar?

– Vårt mandat gikk kun ut på å vurdere naturgrunnlaget, ikke å vurdere risikoen for eller konsekvensene av en eventuell oljeulykke. Den delen er det andre som er eksperter på.

Sundby påpeker at det derfor er viktig å ikke blande rollene.

– Men spør du meg om en konklusjon, gitt at en oljeulykke å la den i Mexico for bare tre år siden er «worst case scenario», vil jeg si absolutt nei til oljeutvinning i dette området, sier han, og legger til:

– Skal de bore der må de kunne



Oljefunn. Oljedirektoratets grafikk over hvor det mest sannsynlig vil bli gjort funn dersom man starter leting utenfor Senja. «Nordland VII og Troms II starter leting i 2015 og innen 2024 er det gjort 7 funn med til sammen 40 millioner Sm3 olje og 25 milliarder Sm3 gass», er direktoratets anslag for «høyt ressursutfall». FOTO: OLJEDIREKTORATET

fastslå at risikoen for forurensning er lik null.

– Dersom vi ser bort fra en eventuell ulykke, vil den normale driften ha noe å si for livet i havet?

– Ja, oljevirkning der må forutsettes at produksjonsfasen også er helt forurensningsfri.

Men det kan stilles spørsmål ved, sier Sundby.

– Dette forskes det intenst på for tiden. Det kan se ut som det daglige lille dryppet kan være vel så skadelig som en eventuell katastrofe.

– Bør være klart

Sundby håper politikerne nå vurderer risikoen og naturgrunnlaget opp mot hverandre.

– Men vi har skrevet rapporten så klart at det bør være tydelig også for politikere hva som er beslutningsgrunnlaget her, sier han.

Han understreker at det er politikerne som sitter med det samlede ansvaret for en riktig beslutning.

– Gitt de forutsetningene som vi har kommet frem til, er vi fra havforskerhold klare på konklusjonen, avslutter han.

Sier nei. – Dersom det ikke kan garanteres at det ikke vil skje et uhell, sier vi nei til oljeboring her, sier marinbiolog ved Havforskningsinstituttet, Svein Sundby om oljeboring utenfor Senja. FOTO: VIDAR BJØRKL

– Vet ikke hvordan det vil bli

OSLO: Man vet lite om hvordan en eventuell oljevirkning ved Senja vil arte seg, melder Norsk Olje og Gass (Norog). Det finner man først ut når man begynner å bore.

Det sier informasjonssjef for næringspolitikk og miljø i Norog, Roger Pedersen.

– Hvordan en oljevirkning utenfor Senja vil se ut er det altfor tidlig å si noe om. Det avhenger helt om det er olje eller gass man finner, og størrelsen på funnet, sier han.

Både olje og gass

– Det viktige nå er kunnskapsutredning for å kunne ta en beslutning om hvorvidt området skal åpnes for boring, fortsetter Pedersen.

Pedersen kan likevel antyde ulike scenarier basert på eksisterende anlegg.

– Dersom det er et gassfunn kan man se for seg for eksempel en rørledning nedover langs kysten. Ved et større oljefunn finnes mange forskjellige løsninger avhengig av størrelse og dybde på funnet, sier han og legger til:

– På grunn av fisket i Troms kan for eksempel en subsea-løsning være aktuelt. Ved funn i Nord-Norge har det stort sett vært brukt skip eller andre flytende løsninger. Men dette vil man vurdere når man eventuelt har gjort et funn.

– Er det olje eller gass det dreier seg om utenfor Senja?

– Oljedirektoratet går ut ifra at det er omtrent en 50/50 fordeling av gass og olje i de områdene.

– Lav risiko

Pedersen kan ikke si om det vil bli CO2-fangst eller andre miljø-

tiltak ved et eventuelt anlegg ved Senja.

– Men for hver ny utbygging må det leveres planer for utbygging og drift av feltet, inkludert beredskapsplan for en eventuell ulykke og andre miljøutfordringer for å få det godkjent på Stortinget.

Det er imidlertid for tidlig å si hva slags miljøtiltak som blir aktuelle per i dag, mener Pedersen.

– Hva er risikoen for en oljeulykke?

– Dette er utredet i kunnskapsinnhenting som ble gjort i fjor. Den viser at risikoen er ekstremt lav.

– Hvordan kan man si det når det nettopp skjedde en stor ulykke i Mexico?

– Dette var altså ett enkelt tilfelle i Mexico. Ser man på norsk drift har den foregått i 40 år uten ulykker. Men vi kan heller ikke garantere at det ikke skjer, så det er viktig å ha en god nok beredskapsplan for å minimere konsekvensene.

Både til lands og vanns

– Dersom man ser bort fra en ulykke, er ikke også de daglige dryppene skadelige for havmiljøet?

– Det er helt minimalt. Utslipp av røde og svarte kjemikalier, som er de mest skadelige, har nå nådd nullutslippsmålet.

Pedersen forteller videre at «produsert vann» er et annet biprodukt av oljevirkning, som det i ti år er forsket på miljøkonsekvensene av.



Må utredes. – Det viktige nå er kunnskapsutredning for å kunne ta en beslutning om hvorvidt området skal åpnes for boring, sier informasjonssjef i Norsk olje og gass, Roger Pedersen.

FOTO: NOROG

– Det er ennå ikke funnet noen negative påviselige miljøeffekter ved dette, sier han.

Pedersen mener oljevirkning også vil gi mange nye arbeidsplasser.

– Det er ulike beregninger av dette, men jeg pleier å oppfordre til å se på det som har skjedd for eksempel i Hammerfest, hvor det har generert arbeidsplasser både i selve driften og på land.

– Men hvis du skal være konkret og gi et tall?

– Kunnskapsbaseringen angir mellom 400 og 1100 arbeidsplasser i Troms og Nordland til sammen, sier Pedersen.



Oljereportasje

PETTER EGGE

petter.egge@folkebladet.no
957 69 772